

עת"א 5864/06/23 - ירון אנגל, (אסיר) נגד שירות בתי הסוהר

בית המשפט המחוזי בחיפה

20 יוני 2023

עת"א 5864-06-23 אנגל(אסיר) נ' משטרת ישראל/ שירות בתי הסוהר

בפני עותר כב' הנשיא רון שפירא
ירון אנגל, (אסיר) ע"י ב"כ עו"ד רונן אביב (סניגוריה
ציבורית)
נגד משיב שירות בתי הסוהר

פסק דין

הרקע לעתירה וטענות הצדדים:

העותר הגיש עתירת אסיר במסגרתה הוא מלין נגד החלטת המשיב להעבירו מאגף נ"ס בכלא "השרון" לאגף רגיל בכלא "דמון" וכן נגד אי קבלת החלטה דחופה בבקשתו להחזירו לאגף נ"ס בכלא השרון.

העותר הינו אסיר פלילי המרצה עונש מאסר בפועל של 20 שנה החל מיום 2.10.2005 לאחר שהורשע על פי הודאתו בעבירות הריגה ונשק. בנוסף, צירף תיק נוסף בגין עבירות זיוף, הכשלת שוטר במילוי תפקידו וגניבה. בעל הרשעות קודמות ומאסרים קודמים. מוגדר כטעון הגנה, בעל שיוך כנופייטי, מסווג לקטגוריה ב'1.

העותר טוען כי עובר להעברתו לכלא דמון שהה באגף נ"ס בכלא השרון, שם עבר הליך שיקומי ארוך וממושך. נטען כי תימוכין להליך השיקומי שעבר העותר ניתן למצוא בהחלטת ועדת השחרורים אשר דחתה את בקשת האסיר לשחרור מוקדם וניתנה בתאריך 14.11.22 (וש"ר 46583-01-18). בהחלטה זו סקרה הוועדה את הליכי הטיפול השונים שעבר העותר במהלך השנים האחרונות, לרבות במחלקה טיפולית ארוכת הטווח בכלא השרון בנושא אלימות החל משנת 2019. במסגרת המחלקה השתלב העותר בקבוצות טיפול רבות וזכה להערכה חיובית מצד גורמי הטיפול. עם סיום המחלקה הטיפולית השתלב בקבוצת "שימור תכנים" ותפקד בה באורח חיובי ואף הועסק במפעל עץ יצרני באזור השרון. בתקופת מאסרו רכש מקצועות ומיומנויות בתחומים רבים, שעשויים להכשירו לתעסוקה עם שובו לקהילה. העותר יצא לחופשות רבות ולא נרשמו לחובתו תקלות. בדיקות השתן נמצאו נקיות מסמים. העותר נמצא מתאים על ידי רש"א לתכנית שיקומית בקהילה, שראשיתה העברה מיידית להוסטל סגור שבו יטופל באורח מקצועי ובהמשך אמור היה לשוב בהדרגה לחיי הקהילה. הוועדה דחתה את בקשתו לשחרור מוקדם תוך שקבעה כי מן הראוי היה שייקלט באגף השיקום בכלא, הן זה הקבוצתי והן זה הפרטני, כדי שתיבחן שם התנהלותו לאורך זמן על פי תנאי האגף. נטען כי בניגוד להמלצת הוועדה החליט המשיב שלא לשלב את העותר באגף השיקומי בכלא השרון, אלא להעבירו לכלא דמון לאגף רגיל שאינו טיפולי כלל. נטען כי החלטת המשיב פוגעת בעותר ובהליך השיקומי החיובי, הארוך והמשמעותי שעבר, כאשר המשיב לא הצביע על כל סיבה בעלת משקל להעברתו לכלא דמון. נטען כי ועדת השחרורים שדנה שוב בעניינו של העותר לאחרונה ביוני 23' מתארים את התהליך שהוא עבר ואת השיקום. האסיר כן נמצא בהליך שיקומי משמעותי

עמוד 1

וחלה על שב"ס חובה לשלבו בהליך טיפול אחרי תקופה כה ארוכה של שיקום וכאשר הוא שואף לחזור לקהילה.

המשיב טוען כי בתאריך 13.06.23 הוחלט על ידי הגורם המוסמך - ועדת העברות ארצית, על דחיית בקשת העותר להחזירו לאגף נ"ס בכלא השרון, זאת בשל חמ"ן שלילי והתנגדות גורמי המודיעין. ביום 16.04.23 הועבר העותר מכלא השרון לכלא דמון בהתאם למדיניות המשיב והנהלים הרלוונטיים הנוגעים להחזקת אסירים מעל 10 שנים באותו מתקן כליאה ולאחר שצבר לחובתו חמ"ן שלילי רב. הכלל הוא להעביר לאחר 10 שנים והחריג הוא להשאיר את האסיר לאחר חו"ד מנומקת של הגורמים הרלוונטיים. החמ"ן המוגש לביהמ"ש מדגיש מדוע יש להעבירו לאחר 10 שנים לכלא אחר. נטען כי העברתו לא גרעה תהליך טיפולי שכן סיים טיפול בכלא השרון. בשלב זה אינו משולב בסבב חופשות כך שבחינת שילובו באגף שיקום כלל איננה רלוונטית. נטען כי לאסיר אין זכות קנויה לרצות עונשו בבית סוהר מסוים והחלטות בדבר העברת אסירים נמצאות בליבת שיקול הדעת של המשיב אשר לו נתון מתחם שיקול דעת רחב ביותר בכל הנוגע לניוד אסירים בין בתי הסוהר. נטען כי בקשתו של העותר להחזירו לכלא השרון נדחתה בהתבסס על המלצת גורמי המודיעין וחמ"ן שלילי בעניינו. מדובר בשיקולים רלוונטיים ומקצועיים גרידא המצויים בלב ליבו של שיקול הדעת המנהלי. מעמדת גורמי המודיעין עולה כי בתיקו של העותר חמ"ן בדבר מעורבות, כוונות והתנהגות שלילית. בנסיבותיו של העותר עלה צורך לבכר שיקולי מודיעין וביטחון על פני שיקולים אחרים. בעת הזו המידע המודיעיני שצבר העותר לחובתו אינו מאפשר החזרתו לכלא השרון. מדובר בדיעות חמורות ועדכניות. שיקולי המשיב, שתפקידו לשמור על שלום וביטחון האסירים המוחזקים במתקניו, גוברים על שיקולי העותר כפי שפורטו. החלטת המשיב סבירה והתקבלה משיקולים ענייניים והעותר לא הראה כל פגם המצדיק התערבות.

במענה לטענת המשיב טוען ב"כ העותר כי כאשר פנה כדי לברר את סיבת ההעברה נאמר לו שמדובר בניוד של אסירים ולא במידע מודיעיני. ועדת השחרורים דנה בעניינו של העותר לאחרונה ביוני 23' והתייחסה למידעים מודיעיניים ושם נאמר שאחרון המידע המודיעיני הוא מחודש יולי 22'. מדובר בשנה. לכן אי אפשר היום להחליט שאין מקום להחזיר את העותר לכלא השרון לאגף נ"ס על בסיס מידע מודיעיני מלפני שנה. גם הוועדה הקודמת שהתכנסה אמרה שהמידעים המודיעיניים משקלם לא רב. מדובר במידע מודיעיני לא רב ולא חדש ולכן ההחלטה אינה סבירה ולא מבוססת. העותר טרם השלים 10 שנות מאסר ולכן ההחלטה לא התבססה על אותה הנחיה שמדברת על 10 שנים. בנוסף ההנחיה הזו אינה עוסקת רק ב-10 שנים. יש כלל ויש חריגים וצריך לבדוק אם אסיר שנמצא בהליך שיקומי חיובי יש מקום להעבירו לאגף שאינו מתאים. צריך לקיים דיון ולנמק מדוע צריך להעביר את האסיר. אם המידעים המודיעיניים הם משנת 22' ההחלטה אינה סבירה. העותר יצא לחופשות. אם היו מידעים מודיעיניים משמעותיים היו מפסיקים את חופשותיו. מבוקש להעבירו לאגף נ"ס ולא משנה באיזה כלא. האגף בכלא דמון שבו הוא נמצא כעת אינו מתאים להליך שעבר. כל גורמי הטיפול חושבים שהעותר עבר הליך חיובי. יש מקום לשיקול את זה בשיבוץ כאשר מעבירים אותו.

העותר עצמו טען שעבר הליך טיפולי ארוך של מספר שנים והעברתו פוגעת בשיקום שעבר ומקשה עליו. מנסים להכשיל אותו ופוגעים בו.

דין והכרעה:

לאחר שבחנתי את טענות הצדדים ואת החומר הסודי שהוצג לעיוני, הגעתי למסקנה כי אין מקום להתערב בהחלטת המשיב לעניין העברתו של העותר לכלא דמון, שכן לא נפל בהחלטה פגם המצדיק התערבות.

בכל הנוגע להחלטה בדבר קביעת מתקן הכליאה בו ישהה אסיר מסורה למשיב הסמכות ושיקול הדעת ורק במקרים חריגים יתערב ביהמ"ש בסמכויות שב"ס לעניין זה. למשיב שיקול דעת מרבי בכל הנוגע למקום מאסרו של האסיר, כגוף שאחראי על הביטחון, המשמעת והאבטחה בבית הסוהר [רע"ב 5695/19 **איסקוב נ' שב"ס** (08.09.2019)]; רע"ב 8858/15 **סיבוני נ' שב"ס** (03.08.2016); רע"ב 1460/11 **אבוטבול נ' שירות בתי הסוהר** (12.06.2011)]. לצד זאת יש לזכור כי על המשיב, ככל רשות שלטונית, מוטלת החובה להפעיל סמכותו באופן סביר ומשיקולים ענייניים בלבד ולאסיר, ככל אדם, יש זכות כי ההחלטה של הרשות בעניינו לא תתקבל משיקולים זרים ולא תפלה אותו לרעה [רע"ב 8858/15 הנ"ל].

בענייננו לא מצאתי כי נפל בהחלטה פגם או חוסר סבירות המצדיקים התערבות. הוצג לפני חומר מודיעיני המצביע על התנהגות שלילית וכוונות שליליות של העותר. המידע הוא מעודכן ומעיד על מסוכנות וכוונות שליליות בעת האחרונה, בעיקר דו"ח ידיעה מס' 4420217, דו"ח ידיעה מס' 4360501, דו"ח ידיעה מס' 4359408, דו"ח ידיעה מס' 4380725, דו"ח ידיעה מס' 4314180, דו"ח ידיעה מס' 4349377 ועוד. יצוין כי מדובר בידיעות עדכניות מהשנה האחרונה ואף מחצית השנה האחרונה ולכן אין רלוונטיות לאמור בהחלטת ועדת השחרורים מיום 05.06.23 אליה הפנה ב"כ העותר. ייתכן שלא עמד בפני הוועדה כל החומר ויש להביא עניין זה בפני הגורמים האמונים על כך, כפי שהובהר בהחלטתי הקודמת, אך בהחלט יש מידע עדכני בעניינו של העותר המעיד על מסוכנות וכוונות שליליות מהעת האחרונה. כמו כן, כפי שציינה ב"כ המשיב, העברתו של העותר לא גדעה תהליך טיפולי שכן סיים טיפול בכלא השרון. בשלב זה אינו משולב בסבב חופשות כך שבחינת שילובו באגף שיקום כלל איננה רלוונטית ולכן לא מצאתי מקום להתערב בהחלטות המשיב.

בנסיבות אלו ולאור המפורט, לא ניתן לקבוע כי החלטת המשיב אינה סבירה. על כן, ומאחר שמדובר בשיקולים שנמצאים בליבת שיקול הדעת של המשיב, כגוף שאחראי על הביטחון והמשמעת בבתי הסוהר, הגוברים במקרה זה על האינטרסים של העותר, לא מצאתי כי יש מקום להתערב בהחלטה לעניין העברתו של העותר והעתירה בעניין זה נדחית.

בשולי האמור אני מוצא לנכון לחזור ולהפנות להערות שציינתי בפרוטוקול הדיון שהתנהל בפני: מהחלטת וועדת השחרורים בתיק וש"ר 46583-01-18, החלטה מיום 5.6.23, מלמד כי הוצגה לוועדת השחרורים שדנה בעניינו של העותר אסופה של חומר מודיעיני, כאשר הידיעה האחרונה היא מחודש יולי 22, ויתר הידיעות מתועדות לתאריכים מוקדמים יותר. מעיון בתאריכי הידיעות שהוצגו לבית משפט זה (ידיעות המעידות על הטעמים שבבסיס דחיית העתירה, כפי שמפורט בהחלטה זו), יצוין כי כל הידיעות ללא יוצא מהכלל, הן ידיעות מהעת האחרונה משנת 23' למעט ידיעה אחת מסוף שנת 22', במובן זה שלכאורה ידיעות אלה לא הוצגו בפני וועדת השחרורים.

העובדה שידועות אלו לא הובאו בפני ועדת השחרורים מעורר תהיה טעונת בדיקה.

המזכירות תעביר עותק לב"כ הצדדים ולעותר באמצעות שב"ס וכן למזכירות ועדות השחרורים לעניין וש"ר 46583-01-18.

ניתן היום, א' תמוז תשפ"ג, 20 יוני
2023, בהעדר הצדדים.
רון שפירא, נשיא